

ÅRS- RAPPORT 2018

Innhold

04	Forord
08	Raftoprisen belyser en rettsstat under press i Polen
10	Menneskerettigheter på dagsorden - i verden og Bergen
14	Viktige bidrag fra prismottakere 2017 i ny FN-rapport
16	Styrket kompetanse om menneskerettigheter
20	Flere får menneskerettighetsundervisning
24	Støttefunksjoner
28	Virksomhetens art
29	Organisasjon
30	Samarbeidspartnere
31	Helse, miljø og sikkerhet
31	Drift
32	Signaturer
33	Årsregnskap
34	Resultatregnskap
35	Balanse
37	Noter

FOTO: Ingvild Festervoll Melien (s 2, 9, 17, 19, 26), Hans Jørgen Brun (s 5), Fredrik A. Kaada (s 10), Nikita Solenov (s 12), Even Emberland, Avis Ryfylke (s 20)

1

Forord

Raftoprisen til den polske juristen og sivilombudsmannen Adam Bodnar viste hvordan grunnleggende rettsstatsprinsipper og minoritetsrettigheter utfordres i dagens Polen. Bodnar fikk prisen for sitt arbeid for å synliggjøre den avgjørende rollen uavhengige ombudsmanns-institusjoner spiller for menneskerettigheter i Polen, og har særlig utmerket seg med å sette fokus på kvinners og minoriteters rettigheter.

Raftoprisen 2018 viser at demokratiet er sårbart dersom det reduseres kun til et flertallsstyre hvor menneskerettigheter, uavhengige domstoler og en fri presse undergraves. Som første Raftopris til et EU- og NATO-land fikk prisen stor oppmerksomhet i norske og internasjonale medier. Under prisarrangementene i Bergen og Oslo beskrev Bodnar prisen som en viktig anerkjennelse av sivilombudsmannens arbeid, i en tid hvor de opplever betydelig press i et stadig mer polarisert politisk landskap.

Prisen ble gitt samme år som verden markerte 70 års-jubileet for FNs menneskerettighetserklæring. For Raftostiftelsen ble jubileet en rød tråd gjennom mange av våre aktiviteter. I debattinnlegg og seminarer i inn og utland satte vi fokus på situasjonen for menneskerettighetsforsvarere. Lokalt sendte et enstemmig bystyre et viktig signal da de, på oppfordring fra Raftostiftelsen, vedtok at Bergen skal bli Norges første menneskerettighetsby.

Med støtte fra Raftostiftelsen lyktes det 2017-prismottakerne fra Kashmir å legge frem informasjon i Genève som bidro til at FNs høykommissær for menneskerettigheter presenterte sin første rapport om menneskerettighetssituasjonen i Kashmir. Rapporten pekte på mange av de forholdene som Parveena Ahangar og Parvez Imroz har jobbet for å avdekke og rette verdens søkelys mot.

På en rekke områder skapte vi oppmerksomhet om menneskerettighetsbrudd. Gjennom sosiale medier bidro vi til å rette verdens oppmerksomhet mot dommen på fem års fengsel for Raftopris-mottaker Nabeel Rajab i Bahrain. Raftostiftelsen utfordret norske myndigheter gjennom brev og debattinnlegg til å be om løslatelse av kvinnelige menneskerettighetsforsvarere i Saudi-Arabia. Vi organiserte en konferanse om ytringsfrihet og hatefulle ytringer sammen med Central European University, i en tid der myndighetene presset Ungarns mest anerkjente og liberale universitet ut av landet. I et år der over en million uigurer ble tvangsinternert i Xinjiang-provinsen, bidro Raftostiftelsen til å skape en debatt i norsk akademia om hvor grensene skal gå for samarbeid med et stadig mer autoritært Kina. I anledning FNs menneskerettighetsdag 10. desember lanserte vi en

«Raftoprisen 2018 viser at demokratiet er sårbart dersom det reduseres kun til et flertallsstyre hvor menneskerettigheter, uavhengige domstoler og en fri presse undergraves»

bok med personlige beretninger fra nord-koreanske avhoppere. De forteller fra innsiden om det som er et av verdens mest brutale diktaturer, og som ofte kommer i skyggen av det geopolitiske spillet om atomvåpen.

Som en del av arbeidet med å fremme næringslivets menneskerettighetsansvar, dro Raftostiftelsen og Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg i gang et arbeid for å få utredet en norsk lov mot moderne slaveri. Under Arendalsuka lanserte vi en rapport om tema som ble utgangspunkt for en rekke seminarer og arrangementer utover høsten. Dette førte til et representantforslag i Stortinget, og i Granavolden-erklæringen i januar 2019 forpliktet den nye flertallsregjeringen seg til å gjennomføre «utredning av anti-slaveri lov etter modell fra Storbritannia».

Med 6830 elever, lærerstuderenter og lærere doblet Raftostiftelsen antall deltakere i vår demokrati- og menneskerettighetsundervisning. I tillegg til økt tilstrømming til Raftohuset i Bergen arrangerte undervisningsavdelingen skoleturneer til Rogaland og Sogn og Fjordane. I Fremtidspiloten så vi hvordan kombinasjonen av design-tenkning og menneskerettighetsundervisning motiverer ungdom til å utvikle praktiske løsninger på klimautfordringene. I demokratilæringen på Utøya ble kurstilbudet utvidet. Raftostiftelsen ser også en økning i etterspørselen etter demokrati- og menneskerettighetsundervisning blant lærere på Vestlandet, og spesielt kompetanse på temaer som inkludering, undervisning i kontroversielle tema og arbeid mot gruppefiendtlighet i skolen.

I løpet av året utviklet Raftostiftelsen en ny strategi for 2019 - 2021. Strategien har store ambisjoner for hvordan vi skal løfte og utvikle Raftoprisen, partnerskap for menneskerettigheter, demokrati- og menneskerettighetsundervisning og frivilligheten de neste årene. Vi gleder oss til å ta fatt på disse utfordringene!

Jostein Hole Kobbeltvedt,
Daglig leder

2

Raftostiftelsen i verden

■ UNGARN

Det treårige samarbeidet med CEU i Budapest ble avsluttet med en konferanse om ytringsfrihet og hatefulle ytringer i dagens Europa. Prismottaker Peter Molnar var en av bidragsyterne.

■ POLEN

Adam Bodnar fikk Raftoprisen for sitt arbeid som ombudsmann for menneskerettigheter i Polen, og har særlig utmerket seg med å sette fokus på kvinners og minoriteters rettigheter.

■ NORD KOREA

Boken *Writing Wrongs from North Korea* ble publisert, med 14 personlige skildringer fra mennesker som har levd på innsiden av et diktatur.

■ BAHRAIN

Prismottaker Nabeel Rajab ble dømt til fem års fengsel. Vi bidro til å skape oppmerksomhet rundt dommen i sosiale medier, og rettet krav om løslatelse sammen med andre internasjonale NGOer.

■ KASHMIR

Med støtte fra Rafto la 2017-prismottakerne frem informasjon i Genève, som bidro til at OHCHR presenterte sin første rapport om menneskerettighetssituasjonen i Kashmir.

■ SAUDI-ARABIA

Da Norge og EU ikke viste vilje til å støtte Canadas oppfordring om løslatelse av de fengslede kvinnene i Saudia-Arabia, utfordret vi utenriksminister Ine Marie Eriksen Søreide i et debattinnlegg som skapte oppmerksomhet.

■ NORGE

Antall deltakere i Raftos demokrati- og menneskerettighetsundervisning ble doblet i 2018. Bergen gjorde vedtak på å bli Norges første menneskerettighetsby og regjeringen skal utrede en ny moderne slaverilov.

■ KINA

Uigurenenes situasjon i Kina har blitt drastisk forverret de senere årene. Gjennom debattinnlegg og frokostmøter har vi satt uighurenas situasjon og norsk akademisk samarbeid med Kina på agendaen.

■ UGANDA

En praktisk håndbok for motarbeidelse av hatefulle ytringer mot LHBTI-personer i Øst Afrika ble publisert i samarbeid med prismottaker 2011 SMUG.

■ LIBANON

I 2018 organiserte vi treningskurs i Libanon for kvinnelige menneskerettighetsforsvarere fra Midtøsten, Nord-Afrika og Sørøst Asia.

■ NEPAL

Sammen med FNs høykommissær arrangerte vi et kurs for aktivister fra Kashmir, med trening i dokumentasjonsarbeid, intervjueteknikk, sikkerhet og rapportskriving.

■ INDIA

Tre medlemmer av National Campaign on Dalit Human Rights deltok på kurs om "Women and Business and Human Rights i Dehli.

2

Raftoprisen belyser en rettsstat under press i Polen

Ombudsmann og prismottaker Adam Bodnar tror prisen vil bety mye for dem som arbeider for å ivareta menneskerettighetene i Polen. Han løftet frem betydningen av internasjonal solidaritet i sin tale under en fullsatt Raftokonferanse i Bergen. I 2018 var det en stor interesse for å nominere priskandidater og for å arbeide frivillig med Raftoprisen.

Raftoprisen 2018 ble tildelt juristen Adam Bodnar og Ombudsmannen for Menneskerettigheter for sin betydningsfulle stemme i den pågående politiske utviklingen i Polen. I rollen som ombudsmann forsvarer Bodnar et uavhengig rettsvesen og minoriteters rettigheter. Prisen setter søkelyset på den avgjørende rollen uavhengige ombudsmannsinstitusjoner spiller for menneskerettigheter i Polen - og i andre land der aktører som verner om dette er under angrep. For første gang gikk prisen til menneskerettighetsarbeid i et EU- og NATO-land.

Prisen ut til verden

Raftoprisen ble offentliggjort under en pressekonferanse på Raftohuset i Bergen, 27. september. Nyheten ble godt dekket av norske medier, med kommentar og ulike tema-saker om situasjonen i Polen i blant annet Bergens Tidende, Aftenposten, TV2 og NRK Urix. Gjennom nyhetsbyråene AFP og NTB fikk prisen internasjonale medieoppslag i blant annet Aftenbladet, Newsweek Polen, New York Times og Die Welt. Statlige polske medier var noe tilbakeholdne i dekningen, men mange uavhengige medier i Polen, fagnettsider for dommere og advokater og Europa-bloggere skrev om Raftoprisen. På Raftostiftelsens Facebook-side hadde nyheten en rekordstor rekkevidde, og posten nådde over 26 000 personer, mot 17 000 i 2017. Nyheten om årets prismottaker var også blant de mest engasjerende innleggene i 2018 som ga nye følgere fra prismottakers region. Den norske regjeringen gratulerte Bodnar med prisen.

Stor publikumsoppslutning

Raftokonferansen 2018 «Undermining the Rule of Law – Independent Institutions at Risk in Poland», samlet 350 publikummere i Universitetsaulaen i Bergen, 3. november. Blant innledderne var stemmer fra sentrale samfunnsbevegelser og organisasjoner i Polen. Publikum fikk en innføring i hvordan rettssystemet og kvinners rettigheter er under akutt press. En spørreundersøkelse som ble gjort etter konferansen, viste at publikum var svært fornøyd og mente den ga mer innsikt i tema enn forventet. Det var fullsatt sal da Bodnar mottok Raftoprisen på Den Nationale Scene, 4. november, sammen med Kamilla Dolowska fra Ombudsmannskontoret. Fakkeltog i Bergen sentrum ble ledet av Bodnar og ordfører i Bergen, Marte Mjøs Persen (AP).

Raftostiftelsen la til rette for at prismottaker fikk møte en rekke institusjoner og organisasjoner som kan være av betydning for Bodnars videre arbeid.

«Prisen er først og fremst en støtte fra det norske sivilsamfunn til polsk sivilsamfunn, academia, dommere og advokater som kjemper for rettssikkerhet, rettslig uavhengighet, mangfold og beskyttelse av minoriteter i Polen»

Adam Bodnar til TV2

Blant andre møtte Bodnar UD, Stortingets utenrikskomité, Advokatforeningen, Dommerforeningen, Europabevegelsen, forskere og jurister. På et publikumsarrangement på Litteraturhuset i Oslo kom 80 personer, mange av dem polske, for å høre om Bodnars arbeid.

Flere engasjerer seg i Raftoprisen

Raftostiftelsen har i 2018 hatt fokus på å skape et levende engasjement for menneskerettigheter og Raftoprisen, både lokalt blant studenter og bergensere, og i form av flere eksterne nominasjoner. Arbeidet med å synliggjøre nominasjonsprosessen på nettsiden, i nyhetsbrev og sosiale medier har ført til at eksterne nominasjoner steg med ca. 30 % fra 2017. Stiftelsen opplevde en stor interesse fra studenter og andre for å bidra frivillig i arbeidet med Raftoprisen, og engasjerte flere frivillige i gjennomføringen av arrangementene i 2018. 15 studenter var med i studentgruppen som samarbeider tett med staben, og 30 andre frivillige bidro under avviklingen av arrangementene i Bergen. En oslogruppe hadde ansvar for Raftopris-arrangementer i hovedstaden.

Profileringen av Raftoprisen i bybildet ble utvidet i 2018 med ulike tiltak under besøket av prismottaker: bannere, flagg og profilkasser var passert i sentrumskjernen, og studentene arrangerte et «morgenstunt» med utdeling av kaffe og flyers. Prisen ble også profilert på skjermer under en seriekamp på Brann stadion.

Sosiale medier var en viktig kanal for å skape lokalt engasjementet for prisarrangementene. En spørreundersøkelse blant publikum til årets Raftokonferanse viste at 27 % av de som svarte fikk høre om konferansen gjennom i sosiale medier.

3

Menneskerettigheter på dagsorden - i verden og Bergen

Samme år som FN markerte sitt 70 års-jubileum for menneskerettighetserklæringen, bidro Raftostiftelsen til at Bergen kommune gjorde et enstemmig vedtak om å bli Norges første menneskerettighetsby. Gjennom seminarer, debatter og møter med beslutningstakere, har Raftostiftelsens bidratt til økt oppmerksomhet om menneskerettighetsforsvarere under press.

Raftostiftelsen har i løpet av 2018 markert jubileet til menneskerettighetserklæringen på ulike måter, og vi tok til orde for å lansere Bergen som Norges første menneskerettighetsby. En rekke organisasjoner i Bergen støttet forslaget som ble presentert i et debattinnlegg i Bergens Tidende. Et samlet bystyre vedtok i juni at Bergen skal bli en menneskerettighetsby, som en forlengelse av kommunens vedtak om en ny internasjonal strategi.

Menneskerettighetserklæringen 70 år

Jubileet ble markert med en tur til Menneskerettighetsvarden på Ulriken i samarbeid med Raftostiftelsens venner, FN-sambandet og Bergen og Hordaland Turlag. 70 års-jubileet var tema da Raftostiftelsen var medarrangør for åpningsarrangementet under Arendalsuka. Her deltok daglig leder i en paneldebatt om politisk og praktisk menneskerettighetsarbeid i Norge sammen med utenriksminister Ine Eriksen Søreide, Europarådets generalsekretær Torbjørn Jagland og leder av forsvars- og utenrikskomiteen Anniken Huitfeldt.

Raftostiftelsen, Bergen Turlag og FN-sambandet markerte 70-års jubileet på menneskerettighetsvarden, med utsikt til menneskerettighetsbyen Bergen. Bjørnar Dahle var en av mange turgåere som tok turen til Ulriken.

«Det finnes gråsoner i utenrikspolitikken, utenriksminister Ine Eriksen Søreide. Om Norge bør støtte Canadas kritikk av Saudi-Arabia er ikke blant dem.»

Jostein Hole Kobbeltvedt i debattinnlegg i Aftenposten, 10. august.

På menneskerettighetsdagen 10. desember laget stiftelsen en hyllest til prismottakerne i sosiale medier, som ble ett av de mest engasjerende innleggene i 2018 (17000 organisk rekkevidde).

Bok med skildringer fra Nord-Korea

Med boken *Writing Wrongs from North Korea – 14 stories about life left behind*, ønsker Raftostiftelsen å rette fokus på personlige erfaringer fra mennesker som har levd på innsiden av et diktatur. Boken er et samarbeidsprosjekt med Human Asia i Seoul i forlengelse av Raftoprisen 2000, som gikk til avdøde Kim Dae-jung. På et tidspunkt hvor verdens oppmerksomhet er rettet mot det geopolitiske spillet om Nord-Koreas atomvåpen, ønsket vi å bidra at menneskerettighetsbruddene i det totalitære regime aldri glemmes.

Kvinneres rettigheter i Saudi- Arabia

På sommeren ba den canadiske regjeringen Saudi-Arabia å løslate 18 fengslede kvinneaktivister. Det førte til umiddelbare og massive sanksjoner fra Saudi-Arabia overfor Canada. Da Norge og EU ikke viste vilje til å støtte Canadas oppfordring, valgte Raftostiftelsen å utfordre utenriksminister Ine Marie Eriksen Søreide i et debattinnlegg (Aftenposten 10/8). Søreide svarte på kritikken i sin tale under åpningsarrangementet om menneskerettigheter på Arendalsuka. I kjølvannet av drapet på journalisten Jamal Khashoggi i Istanbul valgte norske myndigheter å stanse salg av norske våpen til Saudi-Arabia.

Raftostiftelsen har deltatt i flere paneldiskusjoner om kvinners rettigheter i Midtøsten, i regi av Christian Michelsens Institutt og Human Etisk forbud.

Kampanje for løslatelse av Nabeel Rajab i Bahrain

Prismottaker Nabeel Rajab ble i februar 2018 dømt til fem års fengsel for å ytre seg kritisk til regimet i Bahrain i sosiale medier. Raftostiftelsen har i flere år lagt press på myndighetene og støttet opp under internasjonale menneskerettighetsorganisasjoners krav om Rajabs løslatelse. Gjennom sosiale mediekampanje har Raftostiftelsen bidratt til å gi saken oppmerksomhet. En twittermelding fra Raftostiftelsen hadde en rekkevidde på 1 million og ble gjengitt på BBC. I Norge har Raftostiftelsen kommentert Rajab og andre menneskerettighetsforsvarere i Baharains situasjon på TV2.

Daglig leder Jostein H. Kobbeltvedt deltok i paneldebatt under Arendalsuka sammen med generalsekretær i Europarådet Torbjørn Jagland, politikerne Sveinung Rotevatn (V), Anniken Huitfeldt (AP) og NIM-direktør Adele Matheson Mestad.

Gjennom sosiale medier har Raftostiftelsen bidratt til å gi saken til prismottaker Nabeel Rajab oppmerksomhet.

300 fotballspillere og fotballfans gikk under fanen #tacklehomophobia i Bergen Pride-paraden. SK Brann gikk for første gang i paraden for å støtte homofiles rettigheter.

Uigurenas situasjon forverret

Situasjonen for den etniske minoriteten uiguren i Kina har blitt drastisk forverret de senere årene. Over en million uigurer har blitt tvangsinternert i såkalte re-utdanningsleire, og Kina beveger seg med stadig større steg i en autoritær retning. Raftostiftelsen er bekymret for utviklingen, og vi belyste dette i et debattinnlegg (Vårt Land 27/7), med et særlig fokus menneskerettigheter og norsk akademias institusjonelle samarbeid med Kina. På bakgrunn av innlegget ble Raftostiftelsen del av en meningsutveksling mellom stiftelsen, forskere og ledelsen ved ulike norske universiteter. Senere på året ble temaet diskutert i et frokostmøte i samarbeid med Christian Michelsens Institutt og Den norske Uighurkomiteen.

Lokalt engasjement for menneskerettigheter

Våren 2018 samarbeidet stiftelsen med Brann og Hordaland NFF, og mobiliserte 300 supportere og fotballspillere til å gå under fanen #tacklehomophobia i Bergen Pride-paraden. For første gang stilte et eliteserielag i paraden for å støtte opp under homofiles rettigheter. #tacklehomophobia ble også markert på Brann stadion under en seriekamp.

Gjennom frokostmøter ble flere studenter i Bergen kjent med ulike menneskerettighetssaker som Raftostiftelsen er opptatt av. I 2018 har det blitt arrangert fire frokostmøter på Raftohuset eksperter og forskere som har belyst ulike menneskerettighetstema, og ett lunsjseminar i samarbeid med PEN Norge og Institutt for informasjons og medievitenskap, UiB.

Da den verdensberømte artisten Kygo holdt konsert på Koengen i september, viste han sin støtte til Raftostiftelsens arbeid foran 20 000 publikummere.

4

Viktige bidrag fra prismottakere 2017 i ny FN-rapport

Med Raftostiftelsens støtte bidro prismottakerne Parveena Ahangar og Parvez Imroz med dokumentasjon om menneskerettighetsbrudd i Kashmir i en ny banebrytende rapport fra FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR). OHCHR og Raftostiftelsen arrangerte et treningskurs for kashmirske menneskerettighetsforsvarere i Nepal.

Det internasjonale samfunn har lenge oversett menneskerettighetssituasjonen i Kashmir, men i 2018 opplevde stiftelsen et viktig steg i riktig retning. Parveena Ahangar og Parvez Imroz fikk presentere dokumentasjon om menneskerettighetsbrudd og overgrep mot sivilbefolkningen for en rekke internasjonale aktører: norsk og britisk UD, sivilsamfunnsorganisasjoner, støttegrupper, akademikere og representanter fra FNs arbeidsgruppe for tvungne og ufrivillige forsvinninger. Møtene har ledet til flere aktiviteter som av prismottakerne blir sett på som svært

«There is an urgent need to address past and ongoing human rights violations and abuses and deliver justice for all people in Kashmir, who for seven decades have suffered a conflict that has claimed or ruined numerous lives»

Fra FNs Kashmir-rapport

verdifulle bidrag for å få oppmerksomhet om menneskerettighetsbruddene i Kashmir. I 2018 fullførte OHCHR sin «Report on the Situation of Human Rights in Kashmir», der Imroz og Ahangars organisasjoner har bidratt med fylldig dokumentasjon om tvungne forsvinninger og overgrep. Rapporten anses som et banebrytende arbeid for å belyse menneskerettighetsbruddene i Kashmir. Den har blitt møtt med motstand og politiske reaksjoner fra indiske myndigheter, og Parvez og Ahangar har også blitt utsatt for grove trusler på grunn av deres bidrag. Samtidig har lanseringen av rapporten åpnet nye dører for et internasjonalt diplomati og samarbeid mellom sivilsamfunnsaktører i Kashmir-regionen.

I kjølvannet av rapporten organiserte Raftostiftelsen i samarbeid med representanter fra OHCHR et treningskurs for aktivister og menneskerettighetsforsvarere fra Kashmir. Kurset fikk svært gode tilbakemeldinger fra deltakerne som fikk trening i dokumentasjonsarbeid, intervjueteknikk, sikkerhet og rapportskrivning.

Assistanse til prismottakere under forfølgelse

Raftostiftelsen har i løpet av 2018 støttet og fulgt opp en rekke prismottakere. Dette inkluderer støtte til sikkerhetstiltak for Raftoprismottaker 2011, Frank Mugisha og Sexual Minorities Uganda (SMUG), kontakt med den norske ambassaden i Vietnam om situasjonen for Raftoprismottaker 2006, Thich Quang Do og dialog med norske myndigheter om soningsforholdene og dommen mot Raftoprismottaker 2013, Nabeel Rajab i Bahrain. I 2018 faset Raftostiftelsen ut støtten til organisasjonen Barnas Glede i Hviterussland. Dette arbeidet har i flere år vært en viktig oppfølging av Raftoprisen til Gennadij Grusevoj i 1999.

5

Styrket kompetanse om menneskerettigheter

Raftostiftelsens og Advokatforeningens kampanje for innføring av en moderne slaverilov, har ført til at regjeringen vil utrede forslaget. Stiftelsen bidro til å sikre at næringslivets menneskerettighetsansvar er på forelesningsplanen i anerkjente nasjonale og internasjonale økonomistudier.

Styrker kvinnerlige menneskerettighetsforsvarere

Kvinnenettverket har siden etableringen i 2014 blitt et solid nettverk for kvinnelige menneskerettighetsforsvarere i Midtøsten, Nord- Afrika og Sørøst-Asia. I 2018 arrangerte Raftostiftelsen tre samlinger for å utarbeide fellesprosjekter som fremmer kvinners rettigheter i regionen, delta i training of trainers (ToT) og bygge kompetanse. Målet er å gi deltakerne kompetanse og kapasitet til å kunne trene andre kvinnelige menneskerettighetsaktivister utenfor nettverket.

Kvinnene som er med i nettverket er utsatt for risiko, som kjønnsbaserte trusler og vold. Arbeidet deres blir ofte ansett av myndigheter og befolkningen som å utfordre tradisjonelle familienormer og kjønnsroller i samfunnet. De må forholde seg til strenge sikkerhetsregler, noe som ofte kan få dem til å føle seg alene. Kvinnenettverket har derfor blitt en viktig sosial arena der aktivistene utveksler erfaring og gir hverandre støtte i arbeidet hver enkelt gjør i sine hjemland.

Raftostiftelsen har løftet frem kvinnerettighetsforsvarere på 38th Human Rights Council i Genève. Raftostiftelsen var co-sponsor sammen med Urgent Action Fund, som la frem rapporten «Rights Eroded: A Briefing on the Effects of Closing Space on Women Human Rights Defenders».

Fremmer kompetanse om FNs retningslinjer for næringslivet

En undersøkelse Raftostiftelsen gjorde i samarbeid med Bergen Næringsråd våren 2018, viser at bedrifter mener at bærekraft og menneskerettigheter er viktig, men at mange er usikre på hvordan de kan arbeide med dette. I samarbeid med Bergen Næringsråd, Norges Handelshøyskole (NHH) og Bergen kommune skal Raftostiftelsen lede det regionale arbeidet med å fremme implementeringen av FNs retningslinjer blant internasjonalt orienterte bedrifter i Hordaland.

Gjennom å fremme FNs retningslinjer i seminarer, workshops, paneldebatter og kronikker i Norge har stiftelsen vært med å bidra til at menneskerettigheter har kommet høyere på agendaen, spesielt i maritim sektor og finans- og byggenæringen. Det sektorspesifikke arbeidet involverer internasjonale fagmiljøer som Institute for Human Rights and Business (IHRB), Dansk Institutt for menneskerettigheter og Raoul Wallenberg Institutt.

Masterkurs i menneskerettigheter og næringsliv ble gjennomført for andre gang høsten 2018, med gode evalueringer fra kursdeltakerne. Samarbeidet mellom Universitetet i Bergen (UiB), IHRB og Raftostiftelsen er godt etablert og masterkurset vil tilbys årlig som etter -og videreutdanningskurs.

BILDET: Masterkurs i næringsliv og menneskerettigheter henter inn forelesere og eksperter fra hele verden. Harpreet Kaur, Direktør for Genpact Centre for Women's Leadership, India var en av foreleserne i 2018.

Kampanje for en moderne slaverilov

I 2018 har Raftostiftelsen og Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg jobbet for å få utredet en norsk lov mot moderne slaveri. Dette er en del av Raftostiftelsens arbeid for å fremme næringslivets menneskerettighetsansvar, herunder også økt fokus på aktsomhetsvurderinger. En rapport om behovet for en slaverilov ble presentert under Arendalsuka for et bredt politikerpanel, og senere på høsten fremmet stortingspolitiker Jette Christensen (AP) forslaget for Stortinget. Rapporten har lagt grunnlaget for et større kampanjearbeid mot politikere, næringsliv og interesseorganisasjoner. Ved årsskiftet vedtok den nye flertallsregjeringen i sin politiske plattform at de «Vil utrede en ny anti-slaverilov etter modell fra Storbritannia».

Menneskerettigheter på forelesningsplanen

Raftostiftelsens samarbeid om gjesteforelesninger på masterkurs i CSR og i Globalisation and Integration, har bidratt til å sikre at næringslivets menneskerettighetsansvar er på forelesningsplanen i relevante kurs på NHH. På masternivå samarbeider Raftostiftelsen med CEMS, som er en global allianse av prestisjetunge økonomiskoler som tilbyr en felles International Master in Management.

I samarbeid med CEMS NHH, har Raftostiftelsen og IHRB utarbeidet et heldags «Skill Seminar in Human Rights and Business». Seminaret ble holdt to ganger på NHH i 2018, og 40 internasjonale CEMS-studenter deltok.

I 2018 inngikk Raftostiftelsen et samarbeid med den studentdrevne nasjonale konferansen, NHH-Symposiet 2019. Stiftelsen har bidratt til å bygge kompetanse hos Symposiet-studentene, og sikret at internasjonalt anerkjente eksperter på næringsliv og menneskerettigheter står på talerlisten under konferansen i 2019. Symposiet har engasjert seg i kampanjen om en moderne slaverilov.

Den årlige Professor Raftos minneforelesning, Thorolf Rafto Challenge på NHH, ble holdt av President og CEO i Yara, Svein Tore Holsether.

Næringslivet møter menneskerettighetsforsvarere

Prismottakere og andre sivilsamfunnsaktører har vært involvert i kapasitetsbyggende tiltak for næringslivet. Prismottakere fra India og Nigeria deltok på UN Forum on Business and Human Rights i Genève. Menneskerettighetsforsvarere fra Bahrain og Vest-Sahara foreleste på masterkurset ved UiB. Tre medlemmer av National Campaign on Dalit Human Rights deltok på ukes-kurset «Women and Business and Human Rights» i Dehli.

Raftostiftelsen inngikk et samarbeid med Human Rights Watch for å støtte arbeidet med å bruke store idrettsarrangementer som fotball-VM og OL til å fremme menneskerettigheter og styrke menneskerettighetsforsvareres stemme inn mot de styrende organene i idretten. Dette er et arbeid IHRB også er involvert i. Raftostiftelsen deltok også på Sporting Chance Forum i UNESCO i Paris, hvor blant andre representanter for FIFA, IOC og Commonwealth Games møtte menneskerettighetsforsvarere fra hele verden.

Seminarserie om ytringsfrihet

Raftostiftelsen har i tre år samarbeidet med det anerkjente og liberale Central European University i Ungarn om seminarrekken «Free Speech to Overcome Hate Speech». Gjennom seminarne har studenter fått innsikt i temaer om hatprat og ytringsfrihet i dagens Europa. Politikere, aktivister, journalister og akademikere har fått en internasjonal tverrfaglig diskusjonsarena knyttet til disse temaene. Det treårige prosjektet ble avsluttet i 2018 med en konferanse «Dehumanizing the Other: Responds to Islamophobic, Anti-Semitic, Anti-Roma and Anti-Refugee Speech», på CEU i Budapest, med 150 publikummere i salen. Senere ble det klart at universitetet kommer til å stenge dørene i Ungarn etter press fra myndighetene.

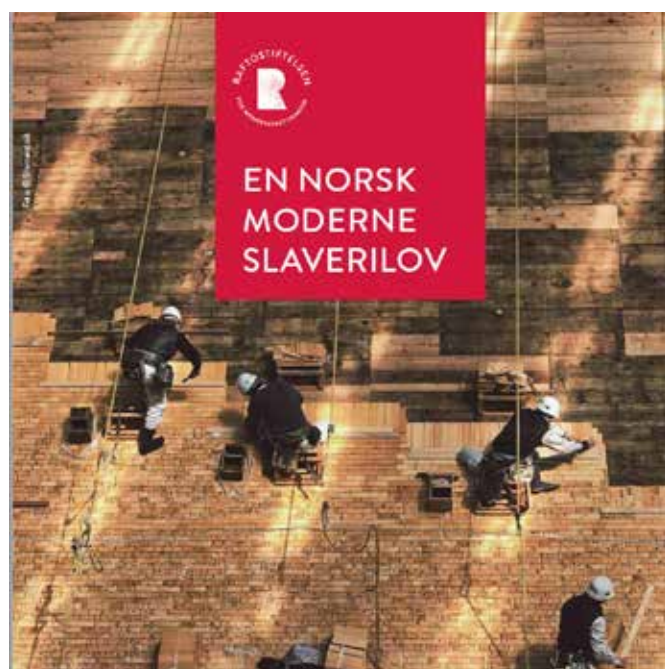
Håndbok for motarbeidelse av hatprat mot LHBT-personer

Bokprosjektet i samarbeid med Raftoprismottaker Sexual Minorities Uganda ble ferdigstilt i 2018. *Speaking with Care - A Manual to Prevent, Mitigate, and Counter Hate Speech Targeting Sexual and Gender Minorities in East Africa*, er en praktisk håndbok som tar for seg de rettslige rammer og den religiøse bakgrunnen for hatefulle ytringer mot seksuelle minoriteter, mediehandtering og case-studier. I redaksjonen sitter representanter fra ulike miljøer: prester, LHBT-aktivister og journalister fra ulike land, noe som gjør boken relevant for ulike brukergrupper. Manualen blir distribuert gjennom sivilsamfunnsnettverket i regionen.

Konferanse med tema dehumanisering og ytringsfrihet ble arrangert på CEU i Budapest, med 150 publikummere i salen. Prismottaker Peter Molnar og journalist Keenan Malik var to av flere bidragsytere.

Raftostiftelsen bidro til at kvinnelige grasrot-aktivister fra India deltok på UN Forum on Business and Human Rights i Genève

Rapporten "En Norsk moderne slaverilov", skrevet i samarbeid med Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg, ble lansert i 2018.

BILDET: For første gang arrangerte Raftostiftelsen skoleturneer sammen med Raftoprismottaker Malahat Nasibova, der elever i Rogaland og Sogn og Fjordane fikk undervisning på skolen. Her fra Sauda ungdomsskole.

6

Flere får menneskerettighetsundervisning

Et rekordhøyt antall elever og lærere deltok i menneskerettighetsundervisningen på og utenfor Raftohuset. Raftostiftelsens tilbud når nye skoler på Vestlandet.

I 2018 deltok 6830 elever, lærerstudenter og lærere i Raftostiftelsens undervisning. Sammenlignet med 2017 er dette en økning på over 100 prosent, og en fordobling av antall elever fra videregående og ungdomsskole. Tre ganger så mange videregående elever har deltatt i undervisningen i 2018 (3273 elever) som i 2017, mens på ungdomsskolen er det stabile tall på rundt 800 elever i året. Raftostiftelsen har i 2018 jobbet systematisk og målrettet med å markedsføre undervisningen for skoler og lærere.

Kan tilby undervisning i hele regionen

Raftostiftelsen har i 2018 hatt ambisjon om å utvide undervisningstilbudet geografisk, både gjennom en reisestøtte-ordning for at flere skoleklasser kan besøke Raftohuset, og ved å besøke skoler i vestlandsregionen. I april og september reiste stiftelsen for første gang på skoleturné til Rogaland og Sogn og Fjordane, sammen med Raftoprismottaker Malahat Nasibova, og gjennomførte blant annet et rollespill om ytringsfrihet for til sammen 400 elever.

Utvidelse av prosjektene Fremtidspiloten og Demokratilæring på Utøya

Raftostiftelsen tilbyr undervisningsopplegg med ulike samarbeidspartnere. Gjennom støtte fra Kavlifondet i 2017 har Fremtidspiloten økt i antall deltakere. Flere skoleklasser har vært med i prosjektet som tematiserer menneskerettigheter, klima og samfunnsansvar, og opplegget har blitt tilbudt både i høst- og vårsemesteret. I 2018 deltok ni klasser fra syv ulike utdanningsprogram på Fremtidspiloten, som er et samarbeid med Bærekraftig Liv og Impact Hub Bergen.

Raftostiftelsen er partner med det Europeiske Wergelandsenteret og Utøya AS i prosjektet Demokratilæring på Utøya. En økt satsning og bevilgning til prosjektet i revidert statsbudsjett førte til at det ble gjennomført fem samlinger med elever i 9. og 10. trinn og deres lærere, en opplæringsringssamling på to dager for nye undervisere samt et tredagers tilbud til 30 lærerstudenter fra hele Norge.

Kompetanse etterspurt blant lærere

Raftostiftelsen ser en økning i etterspørsel etter demokrati- og menneskerettighetsundervisning blant lærere på Vestlandet. Det gjelder spesielt kompetanse på temaene inkludering, undervisning i kontroversielle tema, kritisk demokratisk danning, arbeid mot gruppefiendtlighet i skolen, didaktikk og metodikk. I 2018 deltok 1686 lærere på foredrag, seminarer, kurs og undervisning, og er tilnærmet en fordobling siden 2016 (947 lærere) (164 i 2015, 718 i 2017).

Etterspørselen kommer fra Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune, enkeltskoler og kommuner på Vestlandet og andre steder i landet. Noe av økningen kommer av etableringen av store samarbeidsprosjekter: RVTS Vest kursmodell for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme og Dembra-prosjektet (Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme). I samarbeid med Hordaland fylkeskommune er nå fire videregående skoler rekruttert for å delta i Dembra-prosjektet, der skolene får oppfølging i ett år.

Raftostiftelsen har tilbudt tre lærerkurs i samarbeid med fagnettverket i Hordaland fylkeskommune for samfunnsfaglærere i den videregående skolen. I 2018 var tema knyttet til antisemittisme i dag og innovativ klimaundervisning. I forbindelse med 70 års-jubileet for FNs menneskerettighetserklæring, ble det arrangert et ekstra lærerkurs.

Samarbeid med universitets- og høyskolesektoren

I 2018 har antall deltakende lærerstudenter økt med 24,5 prosent sammenliknet med 2017. Raftostiftelsen samarbeider med lærerutdanningene på Høgskolen på Vestlandet, Universitetet i Bergen og Norsk Lærerakademi, særlig knyttet til didaktikk og demokrati- og menneskerettighetsundervisning.

Et styrket fagmiljø på Raftohuset

Raftostiftelsen har arbeidet for å utvikle og synliggjøre sitt fagmiljø for demokrati- og menneskerettighetsundervisning. Våren 2018 gikk undervisningsleder over i ny stilling som stipendiat ved UiB, med et doktorgradsprosjekt om gruppefiendtlighet i skolen. Stipendiatet kombineres med en deltidsstilling i Raftostiftelsen, med ansvar for Dembra-prosjektet. Undervisningsavdelingen har i tillegg fått et kompetanseløft ved at to ansatte har ferdigstilt sine masteroppgaver: en om elevrådsvalg og en med tema minnemarkeringer av Holocaust i Norge. Et debattinnlegg om unges forhold til demokrati (VG 4.9), har og vært med å synliggjøre kompetansen nasjonalt.

Samarbeid med freds- og menneskerettighetssentrene

Samarbeidet mellom de norske freds- og menneskerettighetssentrene ble styrket i 2018. For første gang var alle sentrene representert under Arendalsuka med felles profil og stand, faglige arrangementer og en felles kronikk i Aftenposten.

Raftostiftelsen samarbeidet med Bergen internasjonale filmfestival (BIFF) om et gratis undervisningsopplegg knyttet til dokumentarfilm for videregående skoler i Hordaland. Tema var klima, menneskerettigheter og #metoo, og Raftostiftelsen bidro med forberedelsesmateriale til lærere og elever.

BILDET: "Hva engasjerer deg?"
Menneskerettighetstreet på standen
under Arendalsuka, var et samarbeid
mellom freds- og menneskerettig-
hetssentrene i Norge.

6

Støttefunksjoner: Kommunikasjon og fundraising

I 2018 har Raftostiftelsen jobbet for å synliggjøre vårt engasjement for menneskerettighetsforsvarere i media og i sosiale medier. Det er satt i gang et systematisk arbeid for å øke andelen privat støtte.

I 2018 har aktiviteten på Facebook, Twitter og Instagram økt, og antall følgere vokser jevnlig - fra til sammen 10 000 følgere i 2017 til 13 000 følgere i 2018. Raftostiftelsen tipser jevnlig norske redaksjoner om saker som angår prismottakeres situasjon, og har i tillegg prioritert å skrive debattinnlegg. I 2018 hadde stiftelsen 12 innlegg på trykk, i 2017 åtte debattinnlegg.

I 2018 har stiftelsen økt frekvensen på nyhetsbrev og etablert rutiner for å få flere til å motta regelmessig informasjon. Det har blitt lagt til rette for å ivareta den nye personvernloven i EU (GDPR) med nye rutiner for samtykke, lagring og sletting av personlig data.

I samarbeid med filmprodusent Paul Johannessen har Raftostiftelsen produsert tre videoer, for å synliggjøre undervisningstilbudet og få oppmerksomhet om Raftoprisen. Videoene har fått god respons i sosiale medier.

Nettsiden har hatt stabile besøkstall de siste årene, med en liten nedgang i 2018. På våren ble det gjennomført en kvalitativ brukertest for å kunne tilpasse innholdet brukernes behov.

Stiftelsen har sett en gradvis økning i private bidrag de siste årene. I 2018 gikk Raftostiftelsen i gang med et systematisk arbeid for å øke andelen privat støtte, både fra private donorer og bedrifter. Private personer kan nå donere penger til stiftelsen på Facebook. Før jul ble den første donasjonskampanjen gjennomført i sosiale medier. Raftostiftelsen har holdt betalte foredrag for lokale organisasjoner og foreninger.

BILDER: Oppe til venstre: Kasper Vagle og Line Sverdrup deltok i Mongol Rally og samlet inn 10 000 kr til Raftostiftelsens arbeid. Høyre: Bildepost på Kvinnedagen var en av de mest delte postene i 2018. Nede til venstre: Video om rollespillet. Høyre: Julekampanjen i sosiale medier.

C
Raftopri

AI
BO

POLSK

Defending
judicial in

Gratulerer
Gewinnert 2018

DAM
DINAR

OM UDSMANN

ing minority rights and
dependence in Poland

Christi

Raftostiftelsen er en ideell stiftelse som drives fra Raftohuset i Bergen. Stiftelsens formål er, i professor Thorolf Raftos ånd, å arbeide for menneskets rettigheter, i første rekke åndsfrihet, politisk frihet og økonomisk frihet. Arbeidet skal drives på humanistisk grunnlag uten geografisk avgrensning for å fremme menneskeverd. Raftostiftelsens arbeid er i stor grad basert på frivillig innsats.

Raftostiftelsens viktigste oppgave er tildelingen av professor Thorolf Raftos Minnepris – Raftoprisen. Prisen deles ut hvert år, fortrinnsvis på Raftos dødsdag 4. november, og består av et diplom og en sjekk på USD 20 000. Selve prisbeløpet utbetales fra Stiftelsen Raftoprisens Fond. Raftoprisen er delt ut siden 1987. Gjennom tildelingen av Raftoprisen, skal Raftostiftelsen sette dagsorden, og være en støttespiller for mennesker som står i fremste rekke i kampen mot undertrykkelse.

Verdier, hovedmål og kjerneaktiviteter

Raftostiftelsens verdier er mot, respekt og solidaritet.

Våre hovedmål er:

- 1: Å tildele Raftoprisen til utvalgte menneskerettighetsforsvarere.
- 2: Raftostiftelsen skal ta aktivt del i kampen for menneskeverdet ved å være en langsiktig samarbeidspartner og støttespiller for Raftoprismottakerne i deres menneskerettighetsarbeid.
- 3: Raftostiftelsen skal, gjennom undervisning og formidling, fremme kompetanse om og engasjement for demokrati, menneskeverd og menneskerettigheter.

Vår kjerneaktivitet organiseres under tre aktiviteter:

- 1: Raftoprisen – utvelgelse og tildeling
- 2: Oppfølging av Raftoprisene
- 3: Undervisning og formidling om menneskerettigheter og demokrati.

Støttefunksjoner organiseres i tre områder: kommunikasjon, organisasjon og finansiering.

9 Organisasjon

Styret 2018

Styreleder Martin Paulsen

Nestleder Anne Horn

Styremedlemmer:

Siri Gloppen

Liv Unni Stuhaug (ansattes representant)

Anders Skjævestad

Siri Strandenes

Anders Waage Nilsen

Lise Rakner

Observatør: Aud Raknem (styreleder Raftostiftelsens Venner).

Harald S. Kobbe gikk av som styremedlem på årsmøtet.

Styret har hatt seks styremøter i 2018.

Administrasjon 2018

Fast ansatte i 100 % stilling:

Jostein Hole Kobbeltvedt, daglig leder

Therese Jebsen, seniorrådgiver

Stig Rasmussen, administrasjonsleder

Julie Ane Ødegaard Borge, undervisningsleder (fra 05.03)

Kari Amble, seniorrådgiver kommunikasjon

Iver Ørstavik, seniorrådgiver

Ingrid B. Rosland, rådgiver

Bjørnar Dahle, rådgiver undervisning

Liv Unni Stuhaug, prosjektkoordinator, Raftoprisen

Kristine Gabrielsen, rådgiver kommunikasjon

Solveig Moldrheim, undervisningsleder til 04.03.19, 80% studiepermisjon fra 05.03.19-05.03.2021. 20% stilling på Dembra-prosjekt i permisjonsperiode.

Marita Wahl-Nygård, 70 % arkivmedarbeider/undervisningsmedarbeider mars-august, 100% prosjektansatt rådgiver undervisning fra 01.09.2018.

Raftostiftelsen hadde i løpet av 2018 én person på prosjektkontrakt: Sunniva Ingholm, assistent Raftoprisen (40 % 01.08 – 30.11), og tre ansatte på timebasis: Øystein Kobbeltveit, Marie Tindstad og Maria Hindahl.

Praktikantordning

Raftostiftelsen etablerte i 2010 en praktikantordning der frivillige jobber to dager i uken, normalt i ett år, som en del av administrasjonen. Ordningen har i dag fastsatte læringsmål og i større grad enn tidligere formalisert oppfølging fra stiftelsen.

Praktikanter i 2018

Viola Breuling, undervisning høst

Therese Aarhus, undervisning

Marie Tindstad, undervisning vår

Laxshita Arumugadas, Raftoprisen

Raftostiftelsens Priskomite 2018

Leder Lise Rakner, Lars Ivar Oppedal Berge,

Line Alice Ytrehus, Kristine Onarheim,

Michael Hertzberg, Eirik Hovden, Johannes Servan,

Helle Mai Haugen (studentleder 2018)

Frivillige

Raftostiftelsen er en ideell organisasjon som i stor grad er basert på frivillig arbeid. Ca. 50 personer er aktive gjennom ulike verv i styret, priskomiteen, studentgruppen, oslogruppen eller annet.

Raftohuset – Stiftelsen Egil Raftos Hus (SERH)

Raftostiftelsen leier lokaler i Raftohuset – Menneskerettighetenes plass 1. Eiendommen eies av SERH, som ble opprettet i 1997. Styreleder i SERH er Jan Ramstad og Dag Stiegler er styremedlem. Raftostiftelsen fremleier lokaler til Amnesty International Norge. Raftostiftelsen har ansvar for den daglige driften av Raftohuset.

Stiftelsen Raftoprisens Fond (Raftofondet)

Det er et mål at finansieringen av Raftoprisen skjer på et selvstendig og fritt grunnlag. Raftofondet ble etablert i 2008, og fondets formue bygges gjennom gaveinnskudd fra personer og selskaper. Hovedformålet er å stille til disposisjon midler til Raftostiftelsen i forbindelse med den årlige utdelingen av Raftoprisen. Midlene kan også benyttes til oppfølging av tidligere Raftopriser. Styret i Stiftelsen Raftoprisens Fond er Tom O. Kleppesø (leder), Elin Bull Stokke, Lisbet Nærø og Alexander Cappelen.

Raftostiftelsens Venner

Gjennom året har venneforeningen drevet undervisningsarbeid for ungdom i samarbeid med Raftostiftelsens undervisningsavdeling. Venneforeningen har medvirket under prisutdelingen på ulike måter, samt utført dugnad i hagen til Raftohuset.

Human Rights House Network

Raftohuset er medlem av Human Rights House Network (HRHN), et internasjonalt nettverk av menneskerettighetshus med medlemmer og samarbeidspartnere i blant annet Oslo, Moskva, Warszawa, Sarajevo, Minsk, Zagreb, Baku og London.

Faglige samarbeidspartnere

Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg, Amnesty International, Arkivet Freds- og menneskerettighets-senter, Association of Parents of Disappeared Persons, Bergen og Hordaland Turlag, Bergen arkitektthøyskole, Bergen Næringsråd, Bergen internasjonale filmfestival (BIFF), Business and Human Rights Resource Center, Byarkitekten i Bergen, Bærekraftige liv, Central European University, Christian Michelsen Institute (CMI),

Commissioner for Human Rights (Polen), Dansk institutt for menneskerettigheter, Den internasjonale justiskommisjonen, Det norske menneskerettighetsfond, Den norske Helsingforskomité, Falstadsenteret, Fargespill, Finans Norge, FN-sambandet, Free Courts Campaign, GIEK, HL-senteret, HLM arkitektur, Human Asia, Human etisk forbund, Human Rights House Foundation, Human Rights Watch, Impact HUB Bergen, Initiativ for etisk handel (IEH), , Institute for Human Rights and Business, International Service for Human Rights, Jammu and Kashmir Coalition of Civil Society, Joy of Children, Kirkens Bymisjon, Maritimt Forum, Media City Bergen, Høgskolen på Vestlandet, Nansensenteret, Narviksenteret, NLA Høgskolen, Norges Handelshøyskole (NHH), Nor-Shipping, Norsif, OECD kontaktpunkt, Office of the High Commissioner for Human Rights, PEN Korea, PEN Norge, Raoul Wallenberg Instituttet, RVTS Vest, Sexual Minorities Uganda, SK Brann, Snøhetta, SOAS University of London, Støttekomiteen for Vest-Sahara, The European Wergeland Center, YoungShip, UN Forum on Business and Human Rights, Universitetet i Bergen, Warwick University, Westminster University, Wista.

Offentlige støttespillere:

Bergen kommune, Den kulturelle skolesekken, Hordaland fylkeskommune, Kunnskapsdepartementet, Utenriksdepartementet.

Andre støttespillere:

Formuesforvaltning, Institusjonen Fritt Ord, Kavlifondet, Kygo, Sparebanken Vest, Vibeke Aase og J.F. Odfjells Allmennyttige Stiftelse.

Bidragstivere Raftoprisen:

Den Nationale Scene (DNS), Fotograf Hans Jørgen Brun, Kulturoperatørene, Rikhard Juuhl Blomster, Godt Brød, Studentersamfunnet, Universitetsaulaen (UiB).

11

Helse, miljø og sikkerhet

Daglig leder har hovedansvar for HMS-arbeidet i Raftostiftelsen. Verneombud er Bjørnar Dahle. Oppfølging av HMS-saker er delegert til administrasjonsleder. HMS-saker tas opp jevnlig i stabsmøter.

Raftohuset er et gammelt bygg med behov for jevnlig utbedring for å opprettholde et godt fysisk arbeidsmiljø. I 2018 har vi gjennomført brannøvelse og test av brannslukkeutstyr.

Styret legger vekt på å ha en god fordeling mellom kvinnelige og mannlige medlemmer. I 2018 hadde styret fem kvinner og tre menn, priskomiteen hadde fire kvinner og fire menn, blant fulltidsansatte var det syv kvinner og fire menn.

Det har ikke vært skader eller ulykker i tilknytning til driften i 2018. Totalt sykefravær i forhold til totale arbeidstimer var 5,1 %. Det er ikke rapportert om jobbrelatert sykefravær.

Et flertall av de ansatte er organisert i NTL, og Raftostiftelsen er innmeldt i Virke. Partene er bundet av Landsoverenskomst for virksomheter, §27.

Raftostiftelsen forurensrer ikke det ytre miljø mer enn det som er normalt for tilsvarende virksomhet.

12

Drift

Resultatet av virksomheten

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse for regnskapsåret 2018 et riktig uttrykk for stiftelsens stilling og resultatet av virksomheten.

Driftsinntekter var i 2018 kr. 16 274 036 mot kr. 16 545 054 i 2017. Sum driftskostnader utgjorde kr. 16 247 697 mot kr. 15 413 835 i 2017.

Stiftelsens regnskap viser et positivt driftsresultat på kr. 26 339. I 2017 hadde stiftelsen et positivt driftsresultat på kr. 1 131 219.

Netto finansposter var kr. -14 912 mot kr. 47 339 i 2017.

I 2018 hadde stiftelsen dermed et positivt årsresultat på kr. 11 427.

I 2017 hadde stiftelsen et positivt årsresultat på kr. 1 178 558.

Sum gjeld pr. 31.12.2018 utgjorde kr. 1 701 225 mot kr. 2 740 388 i 2017.

Eiendelene utgjorde kr. 7 376 181 mot kr. 8 403 917 i 2017.

Stiftelsens grunnkapital er på kr. 300 000. Stiftelsens samlet egenkapital var pr. 31.12.2018 kr. 5 674 956 mot kr. 5 663 529 i 2017.

Bergen 31. desember 2018 / 6. mars 2019

Martin Paulsen
STYRELEDER

Anders Waage Nilsen
STYREMEDLEM

Anne Horn
NESTLEDER

Anders Skjævestad
STYREMEDLEM

Lise Rakner
STYREMEDLEM

Siri Pettersen Stranden
STYREMEDLEM

Siri Gloppen
STYREMEDLEM

Liv Unni Stuhaug
STYREMEDLEM

Jostein Hole Kobbeltvedt
DAGLIG LEDER

Årsregnskap Raftostiftelsen 2018

Resultatregnskap

Balanse

Noter

Revisjonsberetning

Resultatregnskap

Driftsinntekter	Note	2018	2017
Annen driftsinntekt	7	16 274 036	16 545 054
Driftskostnader			
Varekostnad		5 322 249	5 555 484
Lønnskostnad	3, 4	7 996 238	7 303 696
Avskrivning	5	176 502	161 426
Annen driftskostnad	3	2 752 708	2 393 229
Sum driftskostnader		16 247 697	15 413 835
Driftsresultat		26 339	1 131 219
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		54 979	61 452
Nedskrivning av finansielle eiendeler		61 562	0
Annen finanskostnad		8 329	14 113
Netto finansposter		-14 912	47 339
Årsresultat		11 427	1 178 558
Overføringer og disponeringer			
Overføringer annen egenkapital	6	11427	1 178 558

Balanse (pr. 31.12.2018)

Anleggsmidler	Note	2018	2017
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5	620 540	661 198
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner	5	59 672	101 784
Sum varige driftsmidler		680 212	762 982
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		188 438	250 000
Sum finansielle anleggsmidler		188 438	250 000
Sum anleggsmidler		868 650	1 012 982
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		389 178	100 827
Andre fordringer		28 948	126 111
Sum fordringer		418 126	226 938
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2	6 089 405	7 163 997
Sum omløpsmidler		6 507 531	7 390 935
Sum eiendeler		7 376 181	8 403 917

Egenkapital	Note	2018	2017
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	6	300 000	300 000
Sum innskutt egenkapital		300 000	300 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	6	5 374 956	5 363 529
Sum opptjent egenkapital		5 374 956	5 363 529
Sum egenkapital		5 674 956	5 663 529
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		283 515	677 949
Skyldige offentlige avgifter	2	521 038	570 760
Annen kortsiktig gjeld	8	896 672	1 491 679
Sum kortsiktig gjeld		1 701 225	2 740 388
Sum gjeld		1 701 225	2 740 388
Sum egenkapital og gjeld		7 376 181	8 403 917

Bergen, 31. desember 2018 / 6. mars 2019

Martin Paulsen
Styreleder

Lise Rakner
Styremedlem

Siri Pettersen Stranden
Styremedlem

Anne Horn
Nestleder

Anders Skjævestad
styremedlem

Liv Unni Stuhaug
Styremedlem

Siri Gloppen
Styremedlem

Anders Waage Nilsen
Styremedlem

Jostein Hole Kobbeltvedt
Daglig leder

Noter

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Inntekter

Inntekter består av tilskudd, gaver, støttemedlemskap og leieinntekter. Driftstilskudd og gaver inntektsføres i takt med forbruk av midlene. Investeringsstilskudd resultatføres i takt med avskrivningene av investeringen. Leieinntekter inntektsføres i takt med den perioden ytelsen vedrører.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Skatter

Stiftelsen driver ikke skattepliktig virksomhet.

Note 2 - Bankinnskudd

Bundne skattetreksmidler i 2018 utgjør 270 748

Innestående på skattetrekskonto er tilstrekkelig til å dekke skyldig skattetrekk pr 31.12.

Note 3 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader	2018	2017
Lønninger	6 221 454	5 517 621
Arbeidsgiveravgift	957 147	878 121
Pensjonskostnader	404 056	408 628
Andre ytelser	413 582	499 327
Sum	7 996 238	7 303 697

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt totalt 13 årsverk.

Ytelser til leder

Daglig leder lønn	668 042	637 000
Annen godtgjørelse	16 375	27 578

Daglig leder inngår i selskapets innskuddsbaserte pensjonsordning.

Det er ikke utbetalt styrehonorar eller annen godtgjørelse til styret i 2018.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende: **2018**

Ordinær revisjon 41 562

Attestasjonstjenester 27 881

Merverdiavgift er inkludert i revisjonshonoraret.

Note 4 - Pensjoner

Stiftelsen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Stiftelsens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven. Innskudd i pensjonsordningen kostnadsføres løpende.

Note 5 - Varige driftsmidler

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom		Sum
Anskaffelseskost 1.1	1 198 288	319 956	1 518 244
Tilgang kjøpte driftsmidler	93 731	0	93 731
Anskaffelseskost 31.12.	1 292 019	319 956	1 611 975
Akk. avskrivning 31.12.	-671 479	-260 284	-931 763
Balanseført pr. 31.12.	620 540	59 672	680 212
Årets avskrivninger	134 389	42 113	176 502
Avskrivningsplan	Lineær 3 til 7 år	Lineær 3 til 5 år	

Oppført beløp knyttet til Tomter, bygninger og annen fast eiendom vedrørende aktiverte påkostninger i forbindelse med bygging av innlevelsesrom i kjelleren på Egil Raftos Hus.

Note 6 - Egenkapital

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 1.1.2018	300 000	5 363 529	5 663 529
Årsresultat	0	11 427	11 427
Egenkapital 31.12.2018	300 000	5 374 956	5 674 956

Note 7 - Offentlige tilskudd

Stiftelsens tilskudd består av driftstilskudd fra ulike aktører, både offentlige og private. Av offentlige tilskudd mottar stiftelsen tilskudd fra Kunnskapsdepartementet, Utenriksdepartementet, Utdanningsdirektoratet, Kulturrådet, Hordaland Fylkeskommune og Bergen kommune.

	2018	2017
Kunnskapsdepartementet	5 265 000	5 127 000
Utenriksdepartementet	6 000 000	6 500 000
Utdanningsdirektoratet	549 684	340 609
Kulturrådet	110 000	
Hordaland Fylkeskommune	360 000	360 000
Bergen Kommune	1 020 000	1 000 000
Sum	13 304 684	13 327 609

Note 8 - Annen kortsiktig gjeld

	2018	2017
Periodisert tilskudd	121 412	809 334
Skyldig lønn og feriepenger	665 241	628 331
Påløpte kostnader	110 019	54 014
Sum	896 672	1 491 679

RAFTO

Raftostiftelsen

Menneskerettighetenes plass 1

N-5007 Bergen, Norway

E-mail: rafto@rafto.no

www.rafto.no